

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Γ1 ΕΑΔΗΣΥ/2024

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 17 Ιανουαρίου 2024, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «Επιτροπή»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα, (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής (μέσω τηλεδιάσκεψης).

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη,

Αδάμ Καραγλάνης,

Βασιλική Σκαρτσούνη,

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης).

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

Εισηγήτριες: Χριστίνα Καξιρή, Νομικός, Προϊσταμένη Τμήματος Γνωμοδοτήσεων και Ευσταθία Μαραγκού, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό.

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, σε σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης, με αντικείμενο τον «Καθορισμό του ύψους, του τρόπου υπολογισμού, της διαδικασίας παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης υπέρ ΕΚΑΠΥ καθώς και των λοιπών σχετικών λεπτομερειών εφαρμογής της περ. β της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021 (Α' 238)».

I. Με το αρ. πρωτ. Γ2γ/Γ.Π. ΟΙΚ. 48328/19.9.2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Νοσηλευτικών Μονάδων & Εποπτευόμενων Φορέων της Γενικής Διεύθυνσης Υπηρεσιών Υγείας του Υπουργείου Υγείας (αριθμ. πρωτ. εισερχ. 4184/29.9.2023), διαβιβάστηκε στην Αρχή το σχέδιο του θέματος, για τη διατύπωση (σύμφωνης) γνώμης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν.4412/2016, όπως ισχύει.

Κατά την επεξεργασία του ως άνω σχεδίου, η Αρχή, μετά από σχετική επικοινωνία των εισηγητριών με εκπροσώπους του αιτούντος φορέα που πραγματοποιήθηκε στις 5 και 6 Οκτωβρίου 2023, απέστειλε στο Υπουργείο Υγείας το αρ. πρωτ. 4184/10.10.2023 έγγραφο, με το οποίο ενημέρωσε αφενός ότι το σχέδιο έπρεπε να τεθεί υπόψη του συναρμόδιου Υπουργού, αφετέρου ότι μέχρι την επανυποβολή του τελικού σχεδίου θα απείχε από την έκδοση γνώμης, δοθέντος ότι η προβλεπόμενη γνώμη της Αρχής, διατυπώνεται επί του τελικού σχεδίου της υπό έκδοση κανονιστικής απόφασης.

Η Διεύθυνση Επεξεργασίας Νομοθετικών Πράξεων και Κανονιστικών Διοικητικών Πράξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (εφεξής ΓΛΚ), με το αρ. πρωτ. 2/101594/0021/30.10.2023 έγγραφό της (αρ. πρωτ. εισερχ. Αρχής 4739/10.11.2023), αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι «β) η επεξεργασία από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και ειδικότερα από το Γ.Λ.Κ., σχεδίων κανονιστικών πράξεων αρμοδίως υπογεγραμμένων, συντελείται στο τέλος, διότι ενδεχόμενες μεταγενέστερες αλλαγές, μπορεί να μεταβάλλουν το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, που συνιστά και τον λόγο σύμπραξης του». Ακολούθως, το Υπουργείο Υγείας ζητεί εκ νέου την παροχή γνώμης της Αρχής (αρ. πρωτ. εισ.4831/16.11.2023).

Το θέμα συζητήθηκε αρχικά στην 49^η συνεδρίαση της Επιτροπής της 29^{ης}.11.2023, κατά την οποία παρέστησαν οι εισηγήτριες, η Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια της Αρχής, Μίνα Καλογρίδου, καθώς και (μέσω τηλεδιάσκεψης) παράγοντες της διοίκησης του Υπουργείου Υγείας και της ΕΚΑΠΥ. Ακολούθως, εκδόθηκε το από 29.11.2023 Πρακτικό, με το οποίο η Επιτροπή ζήτησε διευκρινίσεις επί συγκεκριμένων όρων του σχεδίου. Στις 19.12.2023 διαβιβάστηκαν στην Αρχή οι αιτηθείσες διευκρινίσεις (βλ. το αρ. πρωτ. 7360/19.12.2023 έγγραφο της ΕΚΑΠΥ με αρ. πρωτ. εισ. 5367/19.12.2023), καθώς και νέο σχέδιο ΚΥΑ, το οποίο αποτελεί τη βάση έκδοσης της παρούσας και αναπόσπαστο μέρος αυτής (βλ. Παράρτημα Ι).

Η συζήτηση ολοκληρώθηκε στη δεύτερη ως άνω συνεδρίαση της Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας συντάχθηκε η παρούσα Γνώμη .

I. Αρμοδιότητα της Αρχής

Με τις διατάξεις του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν.4412/2016, όπως ισχύει, προβλέπεται: «[...] γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, ..., κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας υποπερίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω

σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Μετά την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας οι σχετικές πράξεις μπορούν να εκδοθούν και χωρίς τη γνώμη της Αρχής.».

Στον βαθμό που το σχέδιο της Κ.Υ.Α. του θέματος περιλαμβάνει ρυθμίσεις οι οποίες αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων.. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής ανάγεται αποκλειστικά σε ζητήματα που άπτονται του τομέα των δημοσίων συμβάσεων (βλ. ιδίως άρθρα 2 και 7) και εν προκειμένω εξαντλείται στο πεδίο εφαρμογής της επιβαλλόμενης κράτησης και όχι σε ζητήματα σκοπιμότητας ή σε λεπτομέρειες εφαρμογής της διαδικασίας παρακράτησης και απόδοσής της ή σε λοιπούς κανόνες δημοσιονομικού ή/και λογιστικού περιεχομένου, που συνιστούν και τον λόγο σύμπραξης του συναρμόδιου Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

II. ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Οι διατάξεις του **ν. 4412/2016**, όπως ισχύουν και ειδικότερα:

- **Το άρθρο 2 – Ορισμοί - Εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρα 2 και 33 παρ. 1 εδάφιο έκτο της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)**

Παρ. 1 περ. :

15) ως «κεντρικές δραστηριότητες αγορών» νοούνται δραστηριότητες που διεξάγονται σε μόνιμη βάση με μία από τις παρακάτω μορφές: α) της απόκτησης αγαθών ή/και υπηρεσιών που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, β) της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων ή της σύναψης συμφωνιών-πλαίσιο για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς,

16) ως «επικουρικές δραστηριότητες αγορών» νοούνται δραστηριότητες που συνίστανται στην παροχή υποστήριξης σε δραστηριότητες αγορών, ιδίως με τις κατωτέρω μορφές: α) τεχνικής υποδομής που παρέχει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις/συμβάσεις ή να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες, β) συμβουλών σχετικά με τη διεξαγωγή ή το σχεδιασμό διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων/συμβάσεων, γ) προετοιμασίας και διαχείρισης διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων/συμβάσεων εξ ονόματος και για λογαριασμό της ενδιαφερόμενης αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα,

17) ως «κεντρική αρχή αγορών» (ΚΑΑ) νοείται: (α) μία αναθέτουσα αρχή που παρέχει κεντρικές δραστηριότητες αγορών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες αγορών, (β) ένας αναθέτων φορέας,.... Οι συμβάσεις που ανατίθενται από ΚΑΑ, προκειμένου να πραγματοποιηθούν κεντρικές δραστηριότητες αγορών, θεωρείται ότι αποτελούν συμβάσεις για την εκτέλεση δραστηριότητας που περιγράφεται στα άρθρα 228 ως 234. Το άρθρο 237 δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που ανατίθενται από ΚΑΑ με σκοπό την πραγματοποίηση κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών,

18) ως «εθνικές κεντρικές αρχές αγορών» (ΕΚΑΑ) νοούνται οι ΚΑΑ οι οποίες, πέραν των ανωτέρω, είναι επιπλέον αρμόδιες για τον εθνικό σχεδιασμό, προγραμματισμό, καθώς και συντονισμό κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών όλων των λοιπών ΚΑΑ.

- Το άρθρο 6 - Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. Αν η αναθέτουσα αρχή προβλέπει απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικών ποσών για τους υποψήφιους ή προσφέροντες, λαμβάνει υπόψη της τα ποσά αυτά κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Όταν αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες. Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν μία χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, η αξία των συμβάσεων μπορεί να υπολογίζεται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου. Με διαπιστωτική πράξη του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή του Διοικητή ή του Προέδρου για τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ορίζονται οι ανεξάρτητες επιχειρησιακές μονάδες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που πληρούν τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. [...]

4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61.

5. Για τις συμφωνίες-πλαίσιο και για τα δυναμικά συστήματα αγορών, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

6. Στην περίπτωση συμπράξεων καινοτομίας, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης που θα λάβουν χώρα σε όλα τα στάδια της προβλεπόμενης σύμπραξης, καθώς και των προμηθειών, των υπηρεσιών ή των έργων που θα αναπτυχθούν και θα παρασχεθούν κατά τη λήξη της προβλεπόμενης σύμπραξης.

[...]8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος.

9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος. [...]

11. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης:

α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ιδίου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης·

β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

12. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση προϊόντων, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης είναι η εξής:

α) στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων ορισμένου χρόνου, εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από δώδεκα μήνες, η συνολική εκτιμώμενη αξία για τη διάρκεια της σύμβασης ή, εφόσον η διάρκεια της σύμβασης είναι μεγαλύτερη από δώδεκα μήνες, η συνολική αξία της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης υπολειπόμενης αξίας·

β) στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων αορίστου χρόνου ή στην περίπτωση που η διάρκειά τους δεν μπορεί να προσδιοριστεί, η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

13. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, η βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης είναι, κατά περίπτωση, η εξής:

α) ασφαλιστικές υπηρεσίες: το καταβλητέο ασφάλιστρο και οι άλλοι τρόποι αμοιβής,

β) τραπεζικές και άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες, οι τόκοι και οι άλλοι τρόποι αμοιβής,

γ) συμβάσεις μελετών: οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες και οι άλλοι τρόποι αμοιβής.

14. Όσον αφορά τις συμβάσεις υπηρεσιών στις οποίες δεν αναφέρεται συνολική τιμή, ως βάση υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων λαμβάνεται:

α) στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου και εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από 48 μήνες: η συνολική αξία για όλη τη διάρκειά τους,

β) στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή διάρκειας μεγαλύτερης των 48 μηνών: η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

- Το άρθρο 41 - Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών και προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Λειτουργούν ως Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών (ΕΚΑΑ), υπό την έννοια της περ. 18 της παρ. 1 του άρθρου 2:

α) ..., β)..., γ) η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) του Υπουργείου Υγείας για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών, φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών.

1α. Αποφαινόμενο όργανο για τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργούνται από τις ΕΚΑΑ των περ. α' και β' ορίζεται το αρμόδιο όργανο κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της καθ' ύλην αρμόδιας ΕΚΑΑ και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, δύνανται να καθορίζονται ΚΑΑ, με αρμοδιότητα την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών είτε σε επίπεδο διαφορετικών κατηγοριών φορέων του δημόσιου τομέα, είτε βάσει τομέα ή κλάδου της αγοράς είτε κατά γεωγραφικές ενότητες της χώρας είτε με συνδυασμένη εφαρμογή των κριτηρίων αυτών. Με όμοια απόφαση καθορίζονται ειδικότερα θέματα, αντίστοιχα με αυτά των παρ. 3 και 4, για την παροχή συγκεντρωτικών δραστηριοτήτων αγορών από ΚΑΑ, για τους τομείς και αναθέτουσες αρχές ευθύνης τους, κατά τις κείμενες διατάξεις.

2Α. Η διενέργεια διαγωνιστικών διαδικασιών από τις Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών (Ε.Κ.Α.Α.) της παρ. 1, στο πλαίσιο επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών, επιτρέπεται, ανεξάρτητα από το ύψος της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και υπό την επιφύλαξη της ενωσιακής νομοθεσίας.

3. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της καθ' ύλην αρμόδιας ΕΚΑΑ καθορίζονται ειδικότερα θέματα, που αφορούν στην παροχή κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών από την ίδια ΕΚΑΑ και ιδίως:

α) οι όροι για την ομαδοποίηση και υπαγωγή συμβάσεων στην εκάστοτε αρμόδια ΕΚΑΑ,

β) οι κατηγορίες έργων, αγαθών και υπηρεσιών, που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ομαδοποίησης σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό επίπεδο και για τα οποία οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν υποχρεωτικά στις ΕΚΑΑ,

γ) οι κατηγορίες συμβάσεων που εξαιρούνται από την αρμοδιότητα των ΕΚΑΑ και

δ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των ανωτέρω.

4. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της ΕΚΑΑ, καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της απόφασης της παρ. 3:

α) ο διετής προγραμματισμός των συγκεκριμένων κατηγοριών έργων, αγαθών και υπηρεσιών, που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων, συμφωνιών - πλαίσιο και δυναμικών συστημάτων αγορών που ανατίθενται από τις ΕΚΑΑ,

β) οι αναθέτουσες αρχές οι οποίες προσφεύγουν, υποχρεωτικά, στην ΕΚΑΑ, για τις συμβάσεις και τις συμφωνίες - πλαίσιο που αυτή αναθέτει, για την προμήθεια των έργων, αγαθών και υπηρεσιών της περ. α),

γ) οι συμβάσεις οι οποίες εξαιρούνται από τον διετή προγραμματισμό της ΕΚΑΑ, πέραν των συμβάσεων που έχουν ήδη εξαιρεθεί από την αρμοδιότητα της ΕΚΑΑ δυνάμει της απόφασης της παρ. 3.

Ειδικά για την προμήθεια φαρμάκων, για τους διαγωνισμούς που διενεργούνται από την ΕΚΑΑ της περ. γ' της παρ. 1, αυτοί κατακυρώνονται σε άνω του ενός μειοδότη ανά είδος, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει της τιμής.

5. [Καταργήθηκε]

6. Με απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της ΕΚΑΑ ή του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, ή του αποφαινόμενου οργάνου της ΚΑΑ, μπορεί να ανατίθεται στις αναθέτουσες αρχές η εκτέλεση συμβάσεων και συμφωνιών πλαίσιο, που έχουν συνάψει για αυτές οι ΕΚΑΑ ή ΚΑΑ, αντίστοιχα.

7. Οι αναθέτουσες αρχές υποβάλλουν το πρόγραμμα των συμβάσεων που προτίθενται να αναθέσουν για το επόμενο έτος:

α) στην ΕΚΑΑ της περ. α' της παρ. 1, για συμβάσεις έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών,

β) στην ΕΚΑΑ της περ. β' της παρ. 1, για συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών,

γ) στην ΕΚΑΑ της περ. γ' της παρ. 1, για συμβάσεις αγαθών και παροχής υπηρεσιών που αφορούν στον τομέα της υγείας ή έχουν ιατροτεχνολογικό χαρακτήρα.

Διακηρύξεις ή προσκλήσεις συμμετοχής σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων που δεν έχουν προγραμματιστεί σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, καθώς και οι συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει αυτών, είναι αυτοδικαίως άκυρες.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού που προΐσταται της αρμόδιας ΕΚΑΑ των περ. α', β' και γ' του πρώτου εδαφίου και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία υποβολής και δημοσίευσης του προγράμματος συμβάσεων και ιδίως:

α) η δομή, το περιεχόμενο, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής και τροποποίησης του προγράμματος,

β) οι εξαιρούμενες αναθέτουσες αρχές,

γ) οι εξαιρούμενες συμβάσεις,

δ) τα αρμόδια όργανα για τον έλεγχο της προσήκουσας τήρησης της σχετικής υποχρέωσης των αναθετουσών αρχών,

ε) οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στις αναθέτουσες αρχές για την παράλειψη της υποχρέωσης προσήκουσας υποβολής προγράμματος συμβάσεων, καθώς και ο τρόπος και τα όργανα επιβολής των κυρώσεων αυτών,

στ) ο τρόπος δημοσίευσης του προγράμματος συμβάσεων, καθώς και οι πληροφορίες που δημοσιεύονται,

ζ) κάθε άλλο ζήτημα που σχετίζεται με τη διαδικασία υποβολής του προγράμματος συμβάσεων.

[...]

- το άρθρο 61 - Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Για συμβάσεις άνω των ορίων, ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμπραξης καινοτομίας, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης ή της προκαταρκτικής προκήρυξης, όταν η τελευταία χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 26.

2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση. Η πρόσκληση του προηγούμενου εδαφίου δεν απαιτείται να αναρτηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ

[...] 4. Για συμβάσεις κάτω των ορίων αντί των παραγράφων 1 έως 3, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 120.

- το άρθρο 105 Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης

[...]

4. Μετά από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

5. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης της παρ. 4 στον ανάδοχο.

- το άρθρο 120 - Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

1. Για συμβάσεις κάτω των ορίων, ως χρόνος έναρξης των διαδικασιών του άρθρου 26 νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ, ανά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 66.

2. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης ή της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προσφοράς ή της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

[...]

2. Ο ν. 4472/2017 (Α' 74) « Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις».

- άρθρο 22Α - Πόροι

Πόροι της ΕΚΑΠΥ είναι [...] «β) Ειδικό τέλος, το οποίο αποτελεί ποσοστό επί εκάστης σύμβασης που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ. Το ύψος του ποσοστού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, μετά από γνώμη του Δ.Σ. της ΕΚΑΠΥ »¹.

3. Ο ν. 4865/2021 (Α' 238/4.12.2021) «Σύσταση και οργάνωση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας», στρατηγική κεντρικών προμηθειών προϊόντων και υπηρεσιών υγείας και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη δημόσια υγεία και την κοινωνική πρόνοια».

- άρθρο 4 Σκοπός - Αρμοδιότητες

1. Σκοπός της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) είναι:

α) ο συντονισμός και η διενέργεια κεντρικών προμηθειών, παραλαβής, αποθήκευσης και διανομής προϊόντων, υλικών και υπηρεσιών υγείας,

β) η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ανάλωσης υλικών στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών υγείας,

γ) ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή κεντρικών διαγωνισμών προμηθειών για λογαριασμό των φορέων του άρθρου 7, προϊόντων, υλικών και υπηρεσιών υγείας,

δ) η κατάρτιση, η σύναψη, η παρακολούθηση και η υλοποίηση συμβάσεων, παραγγελιών, παραλαβών και πληρωμών για προμήθειες προϊόντων, υλικών και υπηρεσιών υγείας,

ε) η κεντρική διαχείριση, ο συντονισμός και η βελτιστοποίηση των προϊόντων, των υλικών και υπηρεσιών υγείας,

στ) η υποστήριξη και ο έλεγχος των προμηθειών υγείας που διενεργούνται από τους φορείς του άρθρου 7,

ζ) η δημιουργία, η τήρηση και η συνεχής επικαιροποίηση των ηλεκτρονικών πλατφορμών, μητρώων και προγραμμάτων σχετικών με τις προμήθειες, την παραλαβή, την αποθήκευση, τη διανομή και την ανάλωση υλικών και υπηρεσιών υγείας,

---

¹ Τα άρ. 21-35 καταργήθηκαν με την παρ.5 του άρθρου 23 του ν. 4865/2021.

η) ο κεντρικός στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός του οικονομικού και εφοδιαστικού κύκλου προμήθειας, παραλαβής, αποθήκευσης και διανομής υλικών, προϊόντων και παροχής υπηρεσιών του συστήματος υγείας,

θ) η κεντρική διαχείριση, ο έλεγχος, η βελτιστοποίηση και η υλοποίηση της αλυσίδας παραλαβής, αποθήκευσης και διανομής των προϊόντων και υλικών υγείας,

ι) η εκπαίδευση και η παροχή οδηγιών και κατάρτισης σε τμήματα προμηθειών των φορέων του άρθρου 7,

ια) η διερεύνηση της δυνατότητας αξιοποίησης και η υποστήριξη της χρήσης νέων τεχνολογιών υγείας, καινοτόμων υλικών και υπηρεσιών από το δημόσιο σύστημα υγείας,

ιβ) η εκτέλεση ή υλοποίηση έργων για τη βελτίωση του συνόλου των υπηρεσιών υγείας στο πλαίσιο εφαρμογής προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, από διεθνή προγράμματα και από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, καθώς, επίσης, και εθνικών προγραμμάτων, ανεξαρτήτως της πηγής χρηματοδότησής τους, καθώς και η υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων φορέων του για την εκτέλεση των έργων ως επιτελικός βραχίονας υλοποίησης,

ιγ) η ανάληψη της εκτέλεσης πράξεων και ενεργειών τεχνικής υποστήριξης, καθώς και υλοποίησής της, από οποιαδήποτε πηγή χρηματοδότησης, για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας ή των εποπτευόμενων φορέων του,

ιδ) η ανάληψη ως δικαιούχου ή ενδιάμεσου φορέα υλοποίησης πράξεων από οποιαδήποτε πηγή χρηματοδότησης για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων φορέων του και

ιε) η διάχυση βέλτιστων πρακτικών και η συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς και έργα, που σχετίζονται με τους παραπάνω τομείς, καθώς και η κατάρτιση σχετικών μελετών και προτάσεων προς το Υπουργείο Υγείας και τους εποπτευόμενους φορείς του.

2. Στις αρμοδιότητες της ΕΚΑΠΥ ανήκουν, ιδίως:

α) η δημιουργία, επιχειρησιακή λειτουργία και συνεχής επικαιροποίηση των ακόλουθων Ηλεκτρονικών Μητρών Προμηθειών Υγείας:

αα) Μητρώο Προϊόντων, Υπηρεσιών και Προμηθευτών,

αβ) Μητρώο Κεντρικών Προμηθειών,

αγ) Μητρώο Κόστους και Αναλώσεων και

αδ) Μητρώο Τεχνικών Προδιαγραφών, όπως περιγράφονται και λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 10,

β) η επιχειρησιακή λειτουργία του ηλεκτρονικού αρχείου παρακολούθησης του συνόλου των υπό εκτέλεση συμβάσεων στον χώρο της υγείας, μέσω της πλατφόρμας της ΕΚΑΠΥ και των ηλεκτρονικών συστημάτων «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Παρακολούθησης Συμβάσεων» (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) και «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων» (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), όπου οι φορείς του άρθρου 7 εισάγουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες αναφορικά με την πορεία εκτέλεσης των συμβάσεων,

γ) η κατάρτιση των όρων των διακηρύξεων των διαγωνισμών, τους οποίους διεξάγει η ΕΚΑΠΥ, η παρακολούθηση της διαδικασίας ανάθεσης των προμηθειών προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, η διεξαγωγή και η κατακύρωση των διαγωνιστικών διαδικασιών, η παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων και ο εφοδιασμός των φορέων του άρθρου 7, καθώς και η παρακολούθηση των διαγωνιστικών διαδικασιών που διεξάγουν οι φορείς αυτοί,

δ) η δημιουργία μηχανισμού εσωτερικής διακίνησης προϊόντων μεταξύ των φορέων του άρθρου 7, για την υποστήριξη εξαιρετικών και επείγουσών αναγκών που προκύπτουν από έκτακτα και απρόβλεπτα γεγονότα,

ε) η παρακολούθηση των πληρωμών των κεντρικών προμηθειών για την αποπληρωμή όλων των υποχρεώσεων των φορέων του άρθρου 7,

στ) η υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων φορέων του ως δικαιούχων επιχειρησιακών προγραμμάτων, τόσο κατά την προετοιμασία και την ένταξή τους, όσο και κατά την εκτέλεση, την παρακολούθηση και την παραλαβή των δράσεων και έργων,

ζ) η ανάληψη ως φορέα υλοποίησης, δικαιούχου εκτέλεσης έργων ή δράσεων στο πλαίσιο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος, από οποιαδήποτε πηγή χρηματοδότησης, και έργων ευθύνης ύστερα από προγραμματική συμφωνία για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων φορέων του,

η) η παροχή υπηρεσιών επιτελικής υποστήριξης, καθώς και υποστήριξης στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιοποίηση έργων και δράσεων στο Υπουργείο Υγείας μέσω προγραμματικής συμφωνίας, στο πλαίσιο υλοποίησης της στρατηγικής και της υλοποίησης των έργων του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων φορέων του,

θ) η διάθεση κάθε είδους πόρων, υποδομών και τεχνογνωσίας για την οριζόντια υποστήριξη των αναγκών του Υπουργείου Υγείας στο πλαίσιο της εφαρμογής και υλοποίησης της στρατηγικής του στον τομέα των προμηθειών υγείας,

ι) η συνεργασία με τους φορείς διαχείρισης, παρακολούθησης και εφαρμογής κάθε επιχειρησιακού προγράμματος, από οποιαδήποτε πηγή χρηματοδότησης, καθώς και η συνεργασία με αντίστοιχους φορείς και πανεπιστήμια για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας στον τομέα των προμηθειών υγείας,

ια) η υποστήριξη, ως δικαιούχος ή σε συνεργασία με οποιονδήποτε φορέα σχεδιάζει και υλοποιεί έργα και δράσεις, για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας, καθώς και η προετοιμασία των επιχειρησιακών σχεδίων, των σχεδίων δράσης, καθώς και των δομών οργάνωσης της διαχείρισης των έργων,

ιβ) η συνεργασία με εξωτερικούς συμβούλους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ιδίως για την αξιολόγηση της πορείας των έργων, τον έλεγχο και την ποιότητα των παραδοτέων τους, καθώς και του εξοπλισμού και των υπηρεσιών που παρέχονται από τους εκάστοτε αναδόχους αυτών,

ιγ) η υλοποίηση, σε συνεργασία και με εξωτερικούς συμβούλους, επικοινωνιακών σχεδίων, ενεργειών ενημέρωσης, προβολής και διαφήμισης σχετικών με τις δραστηριότητές της και η ανάληψη της διοργάνωσης σχετικών δράσεων ενημέρωσης, δημοσιότητας και διάχυσης των αποτελεσμάτων των έργων που εκτελεί,

ιδ) η οργανωτική, επιστημονική και συμβουλευτική υποστήριξη όλων των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Υγείας σε θέματα που αφορούν στις προμήθειες, στην ενιαία πολιτική προμηθειών του Υπουργείου Υγείας, στη βελτιστοποίηση των πόρων, και σε άλλες σημαντικές εθνικές στρατηγικές, δράσεις και προγράμματα, η υλοποίηση των οποίων βασίζεται στην αποτελεσματική διεκπεραίωση των διαδικασιών προμηθειών και

ιε) η εκπόνηση μελετών και ερευνών που αφορούν στην υλοποίηση της στρατηγικής προμηθειών υγείας του Υπουργείου Υγείας και στην εφαρμογή των πολιτικών υγείας, με σκοπό τη συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, την εξαγωγή και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και την αξιοποίηση των δεδομένων αυτών για την υποβολή προτάσεων με στόχο τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας

των φορέων του Υπουργείου Υγείας που σχεδιάζουν και εφαρμόζουν τη στρατηγική προμηθειών υγείας, καθώς, επίσης, και τον εξορθολογισμό των σχετικών διαδικασιών».

- άρθρο 5 - Πόροι

1. Πόροι της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας (Ε.Κ.Α.Π.Υ.) είναι:

α) η τακτική επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω του ειδικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας και κάθε έκτακτη επιχορήγηση,

β) το ειδικό τέλος, το οποίο αποτελεί ποσοστό επί εκάστης σύμβασης που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την Ε.Κ.Α.Π.Υ.,

γ) τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών στους φορείς του άρθρου 7, με την επιφύλαξη της ενωσιακής νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων, και

δ) οι δωρεές, οι κληρονομίες, τα κληροδοτήματα, οι εισφορές και οι επιχορηγήσεις από τρίτους, καθώς και τα έσοδα από κάθε είδους δραστηριότητα ή οι πρόσοδοι από την κινητή και ακίνητη περιουσία της.

2. Για την κάλυψη των δαπανών διαχείρισης της Ε.Κ.Α.Π.Υ. για την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α. και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι δυνατή, επίσης, η επιχορήγηση από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Υγείας, εντός του εκάστοτε ετήσιου ορίου του, μέχρι ποσοστού μισό τοις εκατό (0,5%) του συνολικού προϋπολογισμού του έργου που υλοποιεί κάθε φορά.²

- άρθρο 7 - Υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής³

Η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, υποστηρίζει, για την κάλυψη των αναγκών τους σε προϊόντα και υπηρεσίες, τους ακόλουθους φορείς:

α) όλες τις Υγειονομικές Περιφέρειες (Υ.ΠΕ.) της χώρας,

β) όλα τα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.), και τις αποκεντρωμένες μονάδες τους, τα διασυνδεδεμένα νοσοκομεία, το Γενικό Νοσοκομείο Θήρας, καθώς και τις Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), που ασκούν δραστηριότητες στον τομέα της υγείας και είτε εποπτεύονται και ελέγχονται από τις οικείες Υ.ΠΕ., σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3329/2005 (Α` 81), είτε εποπτεύονται απευθείας από τον Υπουργό Υγείας,

---

² Η περ. β' τίθεται με την αρχική της διατύπωση, προκειμένου να προκύπτει με σαφήνεια η τροποποίηση του εδώ προβλεπόμενου τέλους με την υπό εξέταση κράτηση που επήλθε με το άρθρο 24 παρ.1 του ν. 4958/2022 (Α' 142/21.07.2022) και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 102 παρ.1 του ν. 5034/2023 (Α' 69).

³ Βλ. άρθρο 26 παρ.1 ν.4958/2022 (Α' 142/21.07.2022): «1. Η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) εγκρίνει την προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού ποσού ύψους άνω των διακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων (234.000) ευρώ, πλέον του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), έπειτα από γνώμη του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Υγείας, για φορείς του άρθρου 7 του ν. 4865/2021 (Α` 238) αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, ή του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, για φορείς της περ. δ) του άρθρου 7 του ν. 4865/2021.».

γ) όλα τα στρατιωτικά νοσοκομεία και άλλες σχετικές μονάδες, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και εποπτεύονται και ελέγχονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, καθώς και το Νοσηλευτικό Ίδρυμα Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.),

δ) όλα τα νοσοκομεία και άλλες σχετικές μονάδες, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας, και εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων,

ε) όλες τις δημόσιες δομές παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας είτε αυτές εντάσσονται στην οργανωτική δομή των Υ.Π.Ε. και αποτελούν αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες τους είτε είναι αυτόνομες, και

στ) όλα τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας, και εποπτεύονται από τον Υπουργό Υγείας.

- άρθρο 8 – Αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής

Η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, υποστηρίζει τους φορείς του άρθρου 7 για την κάλυψη των αναγκών τους, με τη διενέργεια διαγωνισμών, σύμφωνα με τις διαδικασίες του ν. 4412/2016 (Α` 147), σε σχέση με την προμήθεια ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών, φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών. Παράλληλα, υποστηρίζει το Υπουργείο Υγείας για τη διενέργεια διαγωνιστικών διαδικασιών, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, σε σχέση με τις προμήθειες υπηρεσιών και αγαθών στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων έργων που καλείται να διενεργήσει ως φορέας υλοποίησης του Υπουργείου Υγείας.

- άρθρο 9 - Διενέργεια διαγωνισμών και σύναψη συμβάσεων

Η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) είναι αρμόδια για τη διενέργεια των διαγωνισμών και τη σύναψη συμβάσεων, ως Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών, σύμφωνα με τις διαδικασίες του ν. 4412/2016 (Α` 147), για την κεντρική προμήθεια προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο της στρατηγικής κεντρικών προμηθειών για την κάλυψη των αναγκών των φορέων του άρθρου 7 σε σχέση με την προμήθεια ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών, φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών, καθώς και για τις αντίστοιχες διαδικασίες των συγχρηματοδοτούμενων έργων που καλείται να υλοποιήσει ως φορέας υλοποίησης του Υπουργείου Υγείας, και ειδικότερα για: α) την επιλογή των διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, κατόπιν εκτίμησης παραγόντων, όπως οι ειδικές συνθήκες αγοράς και ο αριθμός των προμηθευτών που δύνανται να συμμετάσχουν σε διαδικασία συγκεντρωτικών αγορών, β) τη σύνταξη των όρων των διακηρύξεων, γ) την προκήρυξη και τη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, δ) την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ή τη ματαίωση αυτού, ε) τη σύναψη των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών και στ) την παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων και την αξιολόγηση της ποιότητας των προϊόντων αυτών.

- άρθρο 21 - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

- 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) της Ε.Κ.Α.Π.Υ., καθορίζεται το ύψος του ποσοστού επί εκάστης σύμβασης, που

υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την Ε.Κ.Α.Π.Υ., το οποίο αποτελεί το ειδικό τέλος της περ. β) του άρθρου 5, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα⁴.

- **Παρ. 6:** «Με απόφαση του Υπουργού Υγείας δύναται να καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για τον ορισμό των Υγειονομικών Περιφερειών ως Κεντρικών Αρχών Αγορών (Κ.Α.Α.) για την άσκηση κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών για τα νοσοκομεία της κατά τόπον αρμοδιότητάς τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα για την εκ μέρους τους άσκηση συγκεντρωτικών δραστηριοτήτων αγορών, αναφορικά με τη διενέργεια διαγωνισμών και τη σύναψη συμβάσεων του άρθρου 9».

- **Αιτιολογική έκθεση του ν. 4865/2021**

Σύμφωνα με την ανάλυση κατ' άρθρο:

Ως προς το άρθρο 5 αναφέρεται (βλ. σελ. 40) ότι ρυθμίζονται οι πόροι της ΕΚΑΠΥ, οι οποίοι είναι, μεταξύ άλλων: [...] β) το ειδικό τέλος, το οποίο αποτελεί ποσοστό επί εκάστης σύμβασης που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ. Επίσης, αναφέρεται ότι «Το σύστημα προμηθειών υγείας, που οργανώθηκε και λειτούργησε στη βάση του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ», το οποίο συστήθηκε με το άρθρο 21 του ν. 4472/2017 (Α' 74), και το οποίο με το αξιολογούμενο σχέδιο νόμου μετατρέπεται σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.), με την επωνυμία «Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας» και τον διακριτικό τίτλο «Ε.Κ.Α.Π.Υ.», δεν κατόρθωσε να εδραιώσει ένα αποδοτικό, αποτελεσματικό και διαφανές σύστημα διακυβέρνησης του εφοδιαστικού κύκλου προμήθειας προϊόντων και υπηρεσιών των μονάδων υγείας, με συνέπεια την πρόκληση καθυστερήσεων στις πληρωμές, την αύξηση των ληξιπροθέσμων υποχρεώσεων και του κόστους λειτουργίας των νοσοκομειακών μονάδων (δεδομένου ότι το ογδόντα έως ενενήντα τοις εκατό των προμηθειών πραγματοποιείται σήμερα με απευθείας αγοράς), καθώς και την αδυναμία παρακολούθησης αποθεμάτων και αναλώσεων στα νοσοκομεία».

Ως προς την έκδοση κανονιστικών πράξεων και εγκυκλίων, αναφέρεται ότι η εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 21 προβλέπει την έκδοση ΚΥΑ με αρμόδιο ή επισπεύδον Υπουργείο τα Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών, με αντικείμενο «Καθορισμός του ύψους του ποσοστού επί εκάστης σύμβασης, που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ, το οποίο αποτελεί το ειδικό τέλος της περ. β) του άρθρου 5, καθώς και κάθε ειδικότερο θέματος.

4. Ο ν.4958/2022 «Μεταρρυθμίσεις στην ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις» (Α' 142)

- **άρθρο 24 - Πόροι του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας» - Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 5 ν. 4865/2021**

«1. Η περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021 (Α' 238), περί των πόρων του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας» (ΕΚΑΠΥ), τροποποιείται, ώστε το ειδικό τέλος, το οποίο αποτελεί ποσοστό επί εκάστης σύμβασης που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί, να αφορά διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί όχι μόνο από την ΕΚΑΠΥ αλλά και από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 21 του νόμου αυτού, και η παρ. 1 του άρθρου 5 διαμορφώνεται ως εξής:

⁴ Ο.π. βλ. υποσημείωση με αρ. 2, δηλαδή η διάταξη τίθεται με την αρχική της διατύπωση.

«1. Πόροι της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) είναι:

[...] β) το ειδικό τέλος, το οποίο αποτελεί ποσοστό επί εκάστης σύμβασης που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ ή από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 21» [...]

Η αιτιολογική έκθεση του ν. 4958/2022 αναφέρει, ως προς το άρθρο 24, «Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται η περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021 (Α' 238), περί των πόρων του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας» (ΕΚΑΠΥ), ώστε το ειδικό τέλος, το οποίο αποτελεί ποσοστό επί εκάστης σύμβασης που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί, να αφορά διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί όχι μόνο από την ΕΚΑΠΥ αλλά και από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 21 του νόμου αυτού».

«Σκοπός της προτεινόμενης διάταξης είναι ο εμπλουτισμός των πόρων της «Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας» (ΕΚΑΠΥ), με την είσπραξη ειδικού τέλους από τους διενεργούμενους από τις Υ.Π.Ε διαγωνισμούς για λογαριασμό της, οι οποίοι αποτελούν και τη βασική δραστηριότητα της ΕΚΑΠΥ, ώστε να μπορέσει η ΕΚΑΠΥ να επιτελέσει τον σκοπό για τον οποίο έχει συσταθεί.»

- άρθρο 26 - Έγκριση προμηθειών ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού

«1. Η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) εγκρίνει την προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού ποσού ύψους άνω των διακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων (234.000) ευρώ, πλέον του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), έπειτα από γνώμη του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Υγείας, για φορείς του άρθρου 7 του ν. 4865/2021 (Α' 238) αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, ή του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, για φορείς της περ. δ) του άρθρου 7 του ν. 4865/2021.

2. Στις λοιπές περιπτώσεις, η προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού διενεργείται από τον κατά περίπτωση αρμόδιο φορέα, έπειτα από κοινοποίηση στην ΕΚΑΠΥ της απόφασης έγκρισης σκοπιμότητας, για την έκδοση της οποίας η αρμοδιότητα κατανέμεται ως εξής:

α) για ποσό από σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ μέχρι διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες (234.000) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., η έγκριση σκοπιμότητας εκδίδεται από τον Διοικητή ή Υποδιοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας, για φορείς εποπτευόμενους από αυτόν, ή από το Διοικητικό Συμβούλιο εκάστου εκ των λοιπών εποπτευόμενων φορέων,

β) για ποσό από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., η απόφαση έγκρισης σκοπιμότητας εκδίδεται από το Διοικητικό Συμβούλιο εκάστου εκ των εποπτευόμενων από τον Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας φορέων, και για ποσό έως δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., από τον Διοικητή του,

γ) για ποσό μέχρι σαρανταπέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., η απόφαση έγκρισης σκοπιμότητας εκδίδεται από τον Διοικητή εκάστου εκ των λοιπών εποπτευόμενων φορέων,

δ) για ποσό μέχρι διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες (234.000) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., για τις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας η απόφαση έγκρισης σκοπιμότητας εκδίδεται από τον Διοικητή ή Υποδιοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας,

ε) για το Αρεταίειο Νοσοκομείο, το Αιγινήτειο Νοσοκομείο και το Ευγενίδειο Θεραπευτήριο, για ποσό από σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ μέχρι διακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες (234.000) ευρώ,

πλέον του Φ.Π.Α., η απόφαση έγκρισης σκοπιμότητας εκδίδεται από τη Σύγκλητο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και για ποσό μέχρι σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) ευρώ, πλέον του Φ.Π.Α., η απόφαση έγκρισης σκοπιμότητας εκδίδεται από την Εφορεία, για το Αρεταίειο Νοσοκομείο και το Αιγινήτειο Νοσοκομείο, και από το Διοικητικό Συμβούλιο, για το Ευγενίδειο Θεραπευτήριο και

στ) για τα στρατιωτικά νοσοκομεία και για το Νοσηλευτικό Ίδρυμα του Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.) η απόφαση έγκρισης σκοπιμότητας, ανεξαρτήτως ποσού, εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

3. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΑΠΥ καθορίζεται η διαδικασία έγκρισης της προμήθειας, όπου προβλέπεται, η διαδικασία κοινοποίησης σε αυτήν των αποφάσεων έγκρισης σκοπιμότητας των κατά περίπτωση αρμόδιων φορέων, η προθεσμία της κοινοποίησης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

4. Οι αποφάσεις έγκρισης σκοπιμότητας οι οποίες έχουν εκδοθεί, από την 4η.12.2021 και έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, από το αρμόδιο όργανο σύμφωνα με την παρ. 2 είναι νόμιμες».

5. Ο ν. 5034/2023 (Α' 69/18.03.2023) «Σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Ογκολογικό Κέντρο Παιδών “Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη - ΕΛΠΙΔΑ”», εκσυγχρονισμός του δικαίου για τη δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων, ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημοσίας υγείας και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις».

- **άρθρο 102** - Πόροι της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας - Αντικατάσταση περ. β) παρ. 1 άρθρου 5 και παρ. 2 άρθρου 21 ν. 4865/2021

«1. Η περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021 (Α' 238), περί των πόρων της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας, αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Κράτηση ποσοστού επί των τιμολογίων των προμηθευτών, για τους κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ ή από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 21, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής ή τροποποιητικής σύμβασης, η οποία παρακρατείται από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ και κατατίθεται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, η διαχείριση του οποίου γίνεται από την ΕΚΑΠΥ».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4865/2021, περί των εξουσιοδοτικών διατάξεων του Μέρους Α' του νόμου αυτού, για την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας, αντικαθίσταται ως εξής: «2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του Δ.Σ. της ΕΚΑΠΥ, καθορίζεται το ύψος της κράτησης της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 5, ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία παρακράτησης των αντίστοιχων χρηματικών ποσών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.».

Σύμφωνα με τον πίνακα τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων, με το άρθρο 102 του νόμου τροποποιούνται το άρθρο 5 παρ. 1 περ. β και το άρθρο 21 παρ. 2 του ν. 4865/2021 όπως αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

- άρθρο 134 - Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη των παρ. 2 και 3, η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις.

2. Η ισχύς του άρθρου 102 άρχεται από την 1η.1.2023. [...]

6. Η Απόφαση με αρ. Γ2γ/Γ.Π.18914/7.4.2023 της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας «Παροχή κεντρικών και επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών από την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας ως Ε.Κ.Α.Α.» (Β' 2307/10.04.2023).

7. Η Απόφαση με αρ. Γ2γ/οικ.21159/2023 της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας «Καθορισμός των συμβάσεων και των συμφωνιών πλαίσιο που θα συναφθούν από την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), ως Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών της περ. γ) παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016, για τα έτη 2023- 2024 για την κάλυψη των αναγκών των φορέων του άρθρου 7 του ν. 4865/2021» (Β' 2308/10.04.2023).

Σημειώνεται, ότι με την παρ.8 του άρθρου μόνου της ανωτέρω Απόφασης έπαυσε να ισχύει η αρ. Γ2γ/Γ.Π.οικ.37718 (Β' 3625/11.07.2022) όμοια Απόφαση, με θέμα «Αντικατάσταση της υπό στοιχεία Γ2γ/Γ.Π. οικ.28490/7-5-2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας «Ορισμός των Υγειονομικών Περιφερειών (Υ.ΠΕ.), ως Κεντρικών Αρχών Αγορών (Κ.Α.Α.), βάσει της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016, για την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών, για την κάλυψη των αναγκών των φορέων του άρθρου 7 του ν. 4865/2021», σύμφωνα με την οποία οι Υγειονομικές Περιφέρειες ορίζονταν ως Κεντρικές Αρχές Αγορών (Κ.Α.Α.) για την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών⁵.

8. Η ΚΥΑ με αρ. Γ2γ/ΓΠ/4262 (Β' 2113/5.6.2019), με θέμα: «Καθορισμός του ύψους του ειδικού τέλους επί εκάστης σύμβασης που υπογράφεται και αφορά σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ καθώς και λοιπών λεπτομερειών εφαρμογής της περίπτωσης β του άρθρου 22Α του ν. 4472/2017, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα».

Άρθρο 2

Πεδίο Εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται επί εκάστης δημόσιας σύμβασης που συνάπτεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, όπως ισχύουν, και αφορά κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την Ε.Κ.Α.Π.Υ., στο πλαίσιο λειτουργίας της ως Ε.Κ.Α.Α., συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που διεξήχθησαν ή θα διεξάγονταν από την Ε.Π.Υ. αλλά ολοκληρώθηκαν από την Ε.Κ.Α.Π.Υ. και βαρύνει

⁵ Βλ. και προγενέστερες: (α) Υπ' αριθμ. Γ2γ/Γ.Π.οικ.28490/07.05.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας, με θέμα «Ορισμός των Υγειονομικών Περιφερειών (Υ.ΠΕ.) ως Κεντρικών Αρχών Αγορών (Κ.Α.Α.), βάσει της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 για την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών, για την κάλυψη των αναγκών των φορέων του άρθρου 7 του ν. 4865/2021» (Β' 1875), β) Υπ' αριθμ. Γ2γ/Γ.Π.οικ. 40050/07.07.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας με θέμα «Τροποποίηση της υπό στοιχεία Γ2γ/Γ.Π.οικ.28490/7-5-2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας "Ορισμός των Υγειονομικών Περιφερειών (Υ.ΠΕ.) ως Κεντρικών Αρχών Αγορών (Κ.Α.Α.), βάσει της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 για την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών, για την κάλυψη των αναγκών των φορέων του άρθρου 7 του ν. 4865/2021" (Β' 1875)», (Β' 3311), γ) Υπ' αριθμ. Γ2γ/Γ.Π.οικ.62266/21.10.2021 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας με θέμα «Τροποποίηση της υπό στοιχεία Γ2γ/Γ.Π.οικ.28490/7-5-2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας "Ορισμός των Υγειονομικών Περιφερειών (Υ.ΠΕ.) ως Κεντρικών Αρχών Αγορών (Κ.Α.Α.), βάσει της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 4412/2016 για την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων αγορών, για την κάλυψη των αναγκών των φορέων του άρθρου 7 του ν. 4865/2021" (Β' 1875)» (Β' 5042).

αποκλειστικά τους λήπτες των υπηρεσιών της Ε.Κ.Α.Π.Υ. ως Ε.Κ.Α.Α., δηλαδή τους φορείς υγείας του άρθρου 23 του ν. 4472/2017.

Άρθρο 3

Ύψος ειδικού τέλους

1. Το ύψος του ειδικού τέλους ανέρχεται σε ποσοστό 0,5% επί της συνολικής αξίας κάθε αρχικής, τροποποιητικής ή συμπληρωματικής δημόσιας σύμβασης προ φόρων και κρατήσεων. Επίσης επιβάλλεται επί της αξίας κάθε είδους δικαιώματος προαίρεσης (call options), προ φόρων και κρατήσεων, είτε αυτό ασκείται μέσω διοικητικής εντολής είτε μέσω σύμβασης. [...]

Άρθρο 6

Μεταβατική Διάταξη

Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις του άρθρου 2 που συνάπτονται μετά τη δημοσίευση της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανεξαρτήτως από το χρόνο έναρξης της διαδικασίας σύναψης αυτών.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, έως και 31.12.2021.

9. Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. 52445 ΕΞ2023/4.4.2023 (Β' 2385/12.4.2023) «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Υποδομών & Μεταφορών και Επικρατείας⁶ και ειδικότερα το άρθρο 1 παρ. 2, με το οποίο, μεταξύ άλλων, εισάγεται σταδιακά η υποχρέωση των οικονομικών φορέων να υποβάλλουν Η.Τ. στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων.

10. Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. 63446/31.5.2021 (Β' 2338) «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων» των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Επικρατείας».

- άρθρο 3 - Πεδία Εθνικού Μορφότυπου Ηλεκτρονικού Τιμολογίου – παρ. 14 «Πληροφορίες σχετικές με παρακρατήσεις φόρων και κρατήσεις υπέρ τρίτων συμπληρώνονται στην ομάδα πεδίων BG-20 (DOCUMENT LEVEL ALLOWANCES) και αναφέρονται στο σύνολο του Ηλεκτρονικού Τιμολογίου ενώ στην ομάδα πεδίων BG-27 (INVOICE LINE ALLOWANCES) η πληροφορία αναφέρεται σε κάθε γραμμή».

III. Επί της νομιμότητας του περιεχομένου των προτεινόμενων ρυθμίσεων

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) λειτουργεί ως Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών (ΕΚΑΑ), κατά την έννοια της περ. 18 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών, φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών (βλ. παρ. 1 περ. γ' του άρθρου 41 του ν. 4412/2016).

⁶ Βλ. επίσης Εγκύκλιο ΥΠΟΙΚ 19/05/2023 Α.Π.:οικ.78366ΕΞ2023 του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με θέμα: «Κοινοποίηση διατάξεων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς». (ΑΔΑ:6ΑΒΡΗ-Ι08).

Δυνάμει του ν. 4865/2021, καταργήθηκε η ΕΚΑΠΥ ως ΝΠΔΔ και ιδρύθηκε ως ΝΠΙΔ (βλ. Μέρος Γ', άρθρο 23). Στις αρμοδιότητες του νέου νομικού προσώπου περιλαμβάνονται κεντρικές και επικουρικές δραστηριότητες αγορών, όπως, ενδεικτικά: ο συντονισμός και η διενέργεια κεντρικών προμηθειών, παραλαβής, αποθήκευσης και διανομής προϊόντων, υλικών και υπηρεσιών υγείας, η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ανάληψης υλικών στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών υγείας, ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή κεντρικών διαγωνισμών προμηθειών για λογαριασμό των φορέων του άρθρου 7, προϊόντων, υλικών και υπηρεσιών υγείας» (βλ. παρ. 1 άρθρου 4 του παραπάνω νόμου, όπως ισχύει), η κατάρτιση των όρων των διακηρύξεων των διαγωνισμών, τους οποίους διεξάγει η ΕΚΑΠΥ, η παρακολούθηση της διαδικασίας ανάθεσης των προμηθειών προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, η διεξαγωγή και η κατακύρωση των διαγωνιστικών διαδικασιών, η παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων και ο εφοδιασμός των φορέων του άρθρου 7, καθώς και η παρακολούθηση των διαγωνιστικών διαδικασιών που διεξάγουν οι φορείς αυτοί (βλ. περ. γ' παρ. 2 άρθρου 4 του εν λόγω νόμου).

Συγκεκριμένα, οι φορείς του άρθρου 7 του ν. 4865/2021 είναι: α) όλες οι Υγειονομικές Περιφέρειες (Υ.ΠΕ.) της Χώρας, β) όλα τα νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) και οι αποκεντρωμένες μονάδες τους, τα διασυνδεδεμένα νοσοκομεία, το Γενικό Νοσοκομείο Θήρας, καθώς και οι Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), που ασκούν δραστηριότητες στον τομέα της υγείας και είτε εποπτεύονται και ελέγχονται από τις οικείες Υ.ΠΕ., σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3329/2005 (Α' 81), είτε εποπτεύονται απευθείας από τον Υπουργό Υγείας, γ) όλα τα στρατιωτικά νοσοκομεία και άλλες σχετικές μονάδες, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και εποπτεύονται και ελέγχονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, καθώς και το Νοσηλευτικό Ίδρυμα Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.), δ) όλα τα νοσοκομεία και άλλες σχετικές μονάδες, που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, ε) όλες οι δημόσιες δομές παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας είτε αυτές εντάσσονται στην οργανωτική δομή των Υ.ΠΕ. και αποτελούν αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες τους είτε είναι αυτόνομες και στ) όλα τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας και εποπτεύονται από τον Υπουργό Υγείας.

Συναφές με τις ως άνω διατάξεις, είναι το άρθρο 26 του ν. 4958/2022, σχετικά με την έγκριση εκ μέρους της ΕΚΑΠΥ της προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για φορείς του άρθρου 7 του ν. 4865/2021 (Α' 238) αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και για τους φορείς της περ. δ) της παραπάνω διάταξης κατόπιν γνώμης του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Εν προκειμένω, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021, όπως ισχύει κατόπιν τροποποίησής της με την παρ. 1 του άρθρου 102 του ν. 5034/2023, η κράτηση αφορά σε παρακράτηση ποσοστού επί των τιμολογίων των προμηθευτών, για τους κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ ή από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ και υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής ή τροποποιητικής σύμβασης. Παρακρατείται, δε, από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ και κατατίθεται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, η διαχείριση του οποίου γίνεται από την ΕΚΑΠΥ.

Επισημαίνεται, ότι αρχικά η κράτηση αφορούσε σε κεντρικούς διαγωνισμούς που διενεργούνταν από την ΕΚΑΠΥ και χαρακτηριζόταν ως «ειδικό τέλος» (βλ. αρ. 22^Α του ν. 4472/2017). Με διαδοχικές

τροποποιήσεις, ωστόσο, η οικονομική αυτή επιβάρυνση επεκτάθηκε και συμπεριλαμβάνει κεντρικούς διαγωνισμούς που «έχουν διενεργηθεί» από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ (βλ. άρθρο 24 παρ.1 του ν. 4958/2022), ενώ πλέον χαρακτηρίζεται ρητώς ως «κράτηση» (βλ. αναλυτικά συναφείς διατάξεις και συγκεκριμένα το άρθρο 102 του ν. 5034/2023). Στο σημείο αυτό τονίζεται ότι το ειδικό τέλος που ίσχυε υπέρ ΕΚΑΠΥ, δυνάμει του άρθρου 22^Α του ν. 4472/2017⁷ και της κατ' εξουσιοδότησής του εκδοθείσας με αριθμ. Γ2γ/ΓΠ/4262 (Β 2113/5.6.2019) ΚΥΑ, χαρακτηριζόταν ως ειδικό τέλος ποσοστού 0,5% επί της συνολικής αξίας κάθε αρχικής, τροποποιητικής ή συμπληρωματικής δημόσιας σύμβασης και βάρυνε αποκλειστικά τους λήπτες των υπηρεσιών της ΕΚΑΠΥ ως ΕΚΑΑ, δηλαδή τους φορείς υγείας του άρθρου 23 του ν. 4472/2017. Ομοίως και στο άρθρο 5 του ν. 4865/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 παρ.1 του ν. 4958/2022, ο πόρος ρητώς χαρακτηριζόταν ως «τέλος», χωρίς να αναφέρεται ποιον βαρύνει.

Ως χρόνος έναρξης του άρθρου 102 του ν. 5034/2023, σύμφωνα με το άρθρο 134 του νόμου αυτού, **ορίζεται η 1^η .1.2023.**

Ειδικότερα, από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης για τον πόρο/κράτηση υπέρ της ΕΚΑΠΥ (βλ. άρ. 5 παρ. 1 περ. β του ν. 4865/2021, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 102 του παραπάνω νόμου και ισχύει από 01.01.2023) και τις συνοδευτικές αυτής εκθέσεις (αιτιολογική έκθεση και Έκθεση του ΓΛΚ), προκύπτουν τα ακόλουθα που σχετίζονται τόσο με τη φύση, όσο και με το πεδίο εφαρμογής της.

Καταρχάς, η κράτηση βαρύνει πλέον τους «προμηθευτές» [*επιβάλλεται επί των τιμολογίων των προμηθευτών*] που συμμετέχουν σε κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ ή από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της. Η δε είσπραξη της αποδεσμεύεται από τους προϋπολογισμούς των νοσοκομείων και λοιπών φορέων, για τους οποίους διενεργούνται οι προμήθειες και δεν τους επιβαρύνει λογιστικά⁸, ενώ παράλληλα προβλέπεται και ετήσια εξοικονόμηση δαπάνης.

Επισημαίνεται, ότι τόσο η νομοθετική διάταξη για την κράτηση, όσο και η εξουσιοδοτική διάταξη για τον καθορισμό των λεπτομερειών αυτής, δεν υποβλήθηκαν στην Αρχή προς παροχή Γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γα' του ν. 4412/2016, όπως ισχύει.

Περαιτέρω: α) ως προς τη φύση της κράτησης

Από τη γραμματική διατύπωση των επαλήθως τροποποιηθεισών διατάξεων για τον συγκεκριμένο πόρο της ΕΚΑΠΥ, τις αιτιολογίες εκθέσεις και το περιεχόμενο του υποβληθέντος σχεδίου ή της συνημμένης απόφασης με αρ. 81 που ελήφθη στην 122^η /04.04.2023 Συνεδρίαση του ΔΣ της ΕΚΑΠΥ, δεν προκύπτει σαφώς η φύση της κράτησης, ιδίως εάν αυτή συνδέεται με την παροχή ειδικής

⁷ Η περ. β' του άρθρου 22α (το οποίο είχε προστεθεί από την έναρξη ισχύος του ως άνω νόμου με το άρθρο τέταρτο παρ.1 και 11 του ν. 4542/2018 (Α' 95) αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ.1 του ν. 4558/2018 (Α' 140) και καταργήθηκε με την παρ.5 του άρθρου 23 του ν. 4865/2021 (Α' 238).

⁸ Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 5034/2023, ως προς το άρθρο 102, προβλέπεται ότι «*Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται η διευκόλυνση της είσπραξης του κυριότερου εσόδου της ΕΚΑΠΥ μέσω της μετατροπής του τέλους της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021 (Α' 238) σε απευθείας κράτηση ποσοστού επί των τιμολογίων των προμηθευτών, για τους κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ ή από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ, ...ώστε η είσπραξη του να αποδεσμευτεί από τους προϋπολογισμούς των νοσοκομείων και λοιπών φορέων, για τους οποίους διενεργούνται οι προμήθειες και να μην τους επιβαρύνει λογιστικά*».

ωφέλειας-αντιπαροχής προς μια κατηγορία προσώπων έναντι ειδικώς παρεχόμενης δημόσιας υπηρεσίας, προς την οποία μάλιστα τελεί σε σχέση αντιστοιχίας, καθώς φέρεται να αποσκοπεί στην κάλυψη του κόστους παροχής της.

Ωστόσο, όπως διευκρινίστηκε από το αιτούν με το αρ. πρωτ.7360/19.12.2023 έγγραφο, σε εκτέλεση του από 29.11.2023 Πρακτικού της Επιτροπής, «βούληση του νομοθέτη, όπως αυτή αποτυπώνεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4865/2021, αποτελεί η διασφάλιση της οικονομικής λειτουργίας της ΕΚΑΠΥ προκειμένου αυτή να μπορεί να ανταπεξέλθει στην εκπλήρωση του σκοπού της, ήτοι στην ανάπτυξη και λειτουργία ενός αποδοτικού, αποτελεσματικού και διαφανούς συστήματος διακυβέρνησης του εφοδιαστικού κύκλου προμήθειας προϊόντων και υπηρεσιών των μονάδων υγείας και την ανάπτυξη και συντήρηση ψηφιακών εργαλείων και νέων τεχνολογιών πληροφορικής για τη συγκριτική ανάλυση και αξιολόγηση της ζήτησης, προμήθειας και ανάλωσης υλικών και αποθεμάτων και για την παρακολούθηση της εφοδιαστικής αλυσίδας. Ο ν. 4865/2021 σκοπό του είχε την επίλυση των παθογενειών που είχαν αναπτυχθεί και κυρίως την αδυναμία παρακολούθησης αποθεμάτων και αναλώσεων στα νοσοκομεία, τις καθυστερήσεις στην εισαγωγή νέων ειδών στην αγορά, την παντελή έλλειψη ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών σε όλα σχεδόν τα είδη, τις στρεβλώσεις του παρατηρητηρίου τιμών καθώς και τις απευθείας αναθέσεις που είχαν σαν αποτέλεσμα καθυστερήσεις στις πληρωμές και αύξηση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων και του κόστους λειτουργίας των νοσοκομειακών μονάδων». Συνεπώς, όπως εκθέτει το αιτούν «το σύνολο των φορέων που παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες υγείας και οι αποδέκτες αυτών, καθώς και οι οικονομικοί φορείς που συναλλάσσονται με το Δημόσιο στο πλαίσιο προμηθειών προϊόντων και υπηρεσιών υγείας ωφελούνται από την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της ΕΚΑΠΥ με δεδομένο τη διασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και διαφάνειας μέσα από τα ψηφιακά εργαλεία που αναπτύσσει». Τα αυτά ισχύουν και για τους κεντρικούς διαγωνισμούς που διενεργούνται από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ, όπως επίσης διευκρινίστηκε με το ίδιο ως άνω έγγραφο του αιτούντος, καθόσον η ΕΚΑΠΥ σχεδιάζει, επιβλέπει και παρακολουθεί τις συγκεντρωτικές αυτές αγορές. Άλλωστε, οι διενεργούμενοι από τις Υ.ΠΕ. διαγωνισμοί για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ, αποτελούσαν και τη βασική δραστηριότητα αυτής, ώστε να ανταποκριθεί στον σκοπό για τον οποίο έχει συσταθεί^{10, 11} (βλ. και σχολιασμό άρθρου 3).

β) ως προς την εφαρμογή της

Σχετικά με τη χρήση της φράσης «κράτηση για τους κεντρικούς διαγωνισμούς .....που έχουν διενεργηθεί», δεν προκύπτει καταρχάς εάν η πρόθεση είναι η κράτηση να καταλαμβάνει και τις εκτελούμενες συμβάσεις. Σε συνδυασμό δε με το άρθρο 134 του ν. 5034/2023, ως προς την έναρξη ισχύος της διάταξης (1η.1.2023), δεν προκύπτει εάν καταλαμβάνει συμβάσεις που έχουν ήδη υπογραφεί ή/και συνάπτονται σε συνέχεια συμφωνίας-πλαίσου ή Δυναμικού Συστήματος Αγορών, ανεξαρτήτως του χρονικού σημείου εκκίνησης της διαδικασίας σύναψης. Σε κάθε περίπτωση, η αναδρομική επιβολή σε βάρος των αναδόχων, μονομερώς, οικονομικών επιβαρύνσεων που δεν είναι

¹⁰ Βλ. αιτιολογική έκθεση που αφορά στο άρθρο 24 του ν. 4958/2022.

¹¹ Επισημαίνεται, ότι με την παρ. 8 του άρθρου μόνου της Γ2γ/οικ.21159 (ΦΕΚ Β' 2308/10.04.2023) απόφασης, οι Υ.ΠΕ. έπαυσαν να αποτελούν Κ.Α.Α. για τα επόμενα δύο (2) έτη (2023- 2024).

εκ των προτέρων γνωστές μέσω των εγγράφων της σύμβασης, παρίσταται προβληματική¹² (βλ. και σχολιασμό άρθρου 7).

Β. Το υποβληθέν σχέδιο ερείδεται στην εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4865/2021, όπως ισχύει κατόπιν τροποποίησής της με το άρθρο 102 του ν. 5034/2023 και ρυθμίζει το πεδίο εφαρμογής, το ύψος, τον τρόπο υπολογισμού, τη διαδικασία παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης υπέρ ΕΚΑΠΥ, καθώς και τις λοιπές σχετικές λεπτομέρειες εφαρμογής της περ. β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021 (Α' 238), όπως ισχύει, κατόπιν τροποποίησής της, ομοίως, με την παρ. 1 του άρθρου 102 του ν. 5034/2023.

Γ. Επί του περιεχομένου του υποβληθέντος σχεδίου

Η Κ.Υ.Α. αποτελείται από 7 άρθρα και 2 Παραρτήματα, ως ακολούθως:

άρθρο 1 «Σκοπός - Αντικείμενο», αναφέρεται ότι σκοπός της παρούσας Κ.Υ.Α. είναι ο καθορισμός του ύψους, του τρόπου υπολογισμού, της διαδικασίας παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης υπέρ ΕΚΑΠΥ.

- άρθρο 2 «Πεδίο εφαρμογής», περιγράφεται το πεδίο εφαρμογής της και ειδικότερα αναφέρονται οι δημόσιες συμβάσεις επί των οποίων εφαρμόζεται η προβλεπόμενη κράτηση υπέρ ΕΚΑΠΥ.

- άρθρο 3 «Ύψος Κράτησης και τρόπος παρακράτησης αυτής»

- άρθρο 4 «Τρόπος και διαδικασίας απόδοσης»

- άρθρο 5 « Διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών»

- άρθρο 6 «Χαρτόσημο και ΟΓΑ χαρτοσήμου»

- άρθρο 7 «Έναρξη ισχύος»

Παράρτημα Ι – Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης της κράτησης υπέρ ΕΚΑΠΥ [...]

Παράρτημα ΙΙ – Τύπος και περιεχόμενο της αίτησης επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού της κράτησης υπέρ ΕΚΑΠΥ [...].

Στο τέλος του τίτλου του Σχεδίου της ΚΥΑ «Καθορισμός του ύψους, του τρόπου υπολογισμού, της διαδικασίας παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης υπέρ Ε.Κ.Α.Π.Υ. καθώς και των λοιπών σχετικών λεπτομερειών εφαρμογής της περ. β της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021(Α' 238)», πρέπει να προστεθεί η φράση, «όπως ισχύει», διότι όπως προαναφέρθηκε και θα εκτεθεί αναλυτικά στη συνέχεια, η εν λόγω διάταξη τροποποιήθηκε.

Επισημαίνεται, ότι με βάση το ισχύον πλαίσιο ο όρος «αναθέτων φορέας» παραπέμπει σε συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ που δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα της ΕΚΑΠΥ ή των ΥΠΕ, ήτοι στερείται αντικειμένου. Επομένως, ο όρος «αναθέτων φορέας», πρέπει να απαλειφθεί.

---

¹² Πρβλ. κατ' αναλογία το αριθμ. 2184/22.04.2020 έγγραφο της Αρχής «Διευκρινίσεις ως προς την επιβολή και απόδοση της κράτησης ποσοστού 2,5%, υπέρ των Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) της Π.Ο.ΜΗ.Τ.Ε.Δ.Υ.» (ΑΔΑ: 6ΤΛΘΟΞΤΒ-ΝΓΚ), όπως αναρτάται στην ιστοσελίδα της <https://www.eaadhsy.gr/index.php/category-articles-gia-tous-foreis/15-c-odigies/522-diefkriniseis-os-pros-tin-epivoli-kai-apodosi-tis-kratiseis-posostou-2-5-yper-ton-michanikon-technologikis-ekpaidefsis-te-tis-p-o-mi-t-e-d-y?highlight=WyJcdTAzYmZcdTAzYjRcdTAzYjcdTAzYjNcdTAzYjYjcdTAzYjVcdTAzYzliXQ==>.

Ως προς τη χρήση του όρου «προμηθευτής», επισημαίνεται, ότι σύμφωνα με την περ. 43 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, ως «ανάδοχος» ή «προμηθευτής» ή «πάροχος υπηρεσιών», νοείται ο οικονομικός φορέας στον οποίο έχει ανατεθεί με δημόσια σύμβαση η προμήθεια αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών αντίστοιχα. Με βάση δε τη γραμματική διατύπωση της διάταξης, ο όρος προμηθευτής παραπέμπει στην κατηγορία των συμβάσεων προμηθειών, παρότι το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου της ΕΚΑΠΥ (βλ. άρθρο 8) περιλαμβάνει και τις συμβάσεις υπηρεσιών. Επομένως, χάριν σαφήνειας, πρέπει να προστεθεί και ο όρος «πάροχος υπηρεσιών», δοθέντος ότι σύμφωνα με το άρθρο 8 «Αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής» του ν. 4865/2021, η ΕΚΑΠΥ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, υποστηρίζει τους φορείς του άρθρου 7 για την κάλυψη των αναγκών τους, με τη διενέργεια διαγωνισμών σε σχέση με την προμήθεια ιατροτεχνολογικών, υγειονομικών, φαρμακευτικών αγαθών και συναφών υπηρεσιών.

Δεδομένου ότι πρέπει να είναι σαφής ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του κάθε φορέα (φορείς του άρθρου 7 του ν.4865/2021), ως προς την επιβολή, παρακράτηση ή επιστροφή της κράτησης, πρέπει να συμπεριληφθεί στο σχέδιο διάταξη, με την οποία θα αποσαφηνίζονται οι σχετικές αρμοδιότητες, διότι στο μεν άρθρο 5 «Πόροι» του ν. 4965/2021, όπως ισχύει, ορίζεται ως υπόχρεος «η αναθέτουσα αρχή», στην παρ. 3 του άρθρου 3 του σχεδίου ΚΥΑ «ο φορέας που πραγματοποιεί την πληρωμή» και στο από 19.12.2023 διευκρινιστικό έγγραφο του αιτούντος, ορίζεται ως «ο φορέας που συμβάλλεται με τη σύμβαση είτε αυτή έχει προκύψει από τη διαδικασία που διενεργεί ο φορέας είτε από διαδικασία που εποπτεύει η ΕΚΑΠΥ» (βλ. και σχολιασμό επί του άρθρου 3).

Δ. Παρατηρήσεις κατ' άρθρο επί του υποβληθέντος σχεδίου

- Ως προς το άρθρο 2 «Πεδίο Εφαρμογής»

Το εν λόγω άρθρο απαριθμεί εξαντλητικά τις δημόσιες συμβάσεις που υπόκεινται στην κράτηση (βλ. παρ. 1 και 2), περιλαμβάνοντας και τις εκτελεστικές δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται κατόπιν συμφωνιών-πλαίσια και δυναμικών συστημάτων αγορών. Επισημαίνεται, ότι όταν με τις εκτελεστικές συμβάσεις καθορίζονται οι ποσότητες και το τίμημα της προμήθειας, ο τρόπος εκτέλεσης, το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης κ.λπ., δεδομένου ότι η συμφωνία -πλαίσιο, ως μη έχουσα δεσμευτικό χαρακτήρα, ουδεμία υποχρέωση παράγει για την αναθέτουσα αρχή να παραγγείλει αγαθά οποιασδήποτε αξίας και ποσότητας, οι εκδοθείσες πράξεις της αναθέτουσας εντάσσονται στη διαδικασία σύναψης των συμβάσεων προμήθειας (εκτελεστικών συμβάσεων) και αφορούν σε προσυμβατικό στάδιο¹³.

Περαιτέρω, εξαιρούνται ρητά από το πεδίο εφαρμογής της κράτησης, οι συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΣΠΑ ή άλλους Ευρωπαϊκούς πόρους και Ταμεία συμβάσεις που διενεργεί η ΕΚΑΠΥ προς υποστήριξη του Υπουργείου Υγείας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περ. β' του άρθρου 8 του ν. 4865/2021.

Επίσης, περιλαμβάνει ειδικότερους κανόνες ως προς τις μεθόδους υπολογισμού της αξίας της σύμβασης που συνάδουν με τις διατάξεις του άρ. 6 του ν. 4412/2016. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι οι κανόνες των παρ. 4 και επ. πρέπει να εκληφθούν ως κανόνες που αφορούν στη διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής της κράτησης και όχι ως βάση υπολογισμού της αξίας κάθε

---

¹³ ΔΕΦΑ 1397/2022 σκ. 7 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία

επιμέρους κράτησης, η οποία επιβάλλεται με την εφαρμογή συντελεστή επί της συνολικής αξίας κάθε τιμολογίου πληρωμής.

- Ως προς το άρθρο 3 -Ύψος κράτησης και τρόπος παρακράτησης αυτής:

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3, το ποσοστό τής κράτησης ορίζεται το πρώτον με το υπό εξέταση σχέδιο και ανέρχεται σε 1% επί κάθε σύμβασης που υπάγεται στις διατάξεις της ΚΥΑ, σύμφωνα με το άρθρο 2 αυτής.

Όπως προαναφέρθηκε, η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής δεν αφορά σε ζητήματα σκοπιμότητας ή σε λοιπούς κανόνες δημοσιονομικού ή/και λογιστικού περιεχομένου, που συνιστά και τον λόγο σύμπραξης του συναρμόδιου Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών¹⁴. Ωστόσο, με δεδομένη την αρμοδιότητα της Αρχής στην προαγωγή της δράσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, στη διασφάλιση της διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, συνοχής και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων προς το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο (βλ. άρ. 347 παρ. 1^α του ν. 4412/2016, όπως ισχύει), οι προτεινόμενες ρυθμίσεις πρέπει να είναι συμβατές με τις γενικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, όπως η αρχή της διαφάνειας, της χρηστής διοίκησης, της προστατευόμενης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας (βλ. σχολιασμό επί του άρ. 7).

Κατά την εκτίμηση δε του ύψους και της οριοθέτησης της κράτησης, επιβάλλεται να ληφθούν υπόψη οι παραπάνω γενικές αρχές, δεδομένου ότι η προτεινόμενη κράτηση δύναται να επιδράσει στους κανόνες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, αλλά και περαιτέρω το ποσό αυτής να μετακυλιστεί στο συνολικό κόστος της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να ληφθεί ειδική μέριμνα για την ομαλή και χωρίς προβλήματα ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων του τομέα της υγείας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ.

Επισημαίνεται, ότι παρόμοιες κρατήσεις υπέρ τρίτων στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων συναντώνται στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο [με τη διαφορά ότι το ποσοστό αυτών προβλέπεται με νόμο]. Σχετικά δε με το ύψος στο οποίο κυμαίνονται, αναφέρονται ενδεικτικά οι ακόλουθες κρατήσεις: α) η κράτηση υπέρ ΕΑΔΗΣΥ ύψους 0,1% (άρ. 7 του ν. 4912/2022 «*Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης*» (Α' 59), β) η κράτηση υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων ΟΠΣ - ΕΣΗΔΗΣ ύψους 0,02% (άρ. 36 παρ. 6 του ν. 4412/2016¹⁵), η οποία ωστόσο ανεστάλη με το άρ. 25 του ν. 5039/2023, έως την έκδοση της κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης ΚΥΑ.).

Σε κάθε περίπτωση, υπό το φως της αρχής της αποφυγής ασύμμετρων ή δυσανάλογων συνεπειών, επιβάλλεται η στάθμιση κόστους- οφέλους, καθώς και η εξέταση της προσφορότητας της σχέσης μέσου-επίτευξης στόχου. Ειδικότερα, οι αναμενόμενες δυσμενείς συνέπειες, συγκρινόμενες με τον επιδιωκόμενο σκοπό, πρέπει να τελούν σε αναλογία προς αυτόν. Για τον λόγο αυτό, προκειμένου να είναι δυνατός ο έλεγχος της αναλογικότητας ή/και ανταποδοτικότητας¹⁷ απαιτείται να αιτιολογείται

¹⁴ Βλ. Γνωμοδότηση ΝΣΚ 87/2021 (Τμήμα Β').

¹⁵ Δεν επιβάλλεται μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 36- βλ. παρ. 18 αρ. 376.

¹⁷ Η νομιμότητα της επιβολής των ανταποδοτικών τελών συναρτάται με την ύπαρξη μίας, προσεγγιστικά αναλογικής, σχέσης μεταξύ εσόδων και απαιτούμενων, για την παροχή της ειδικής ωφέλειας δαπανών. Η διάθεση όλων ή μέρους των εσόδων των ανταποδοτικών τελών για σκοπούς μη άμεσα συναρτώμενους με την παροχή των υπηρεσιών αυτών, δεν είναι σύνομη, καθότι ακυρώνει την αναλογικότητα της σχέσης αυτής (αρχή της ανταποδοτικότητας) και σε αυτή την περίπτωση υποκρύπτεται φορολογία.

επαρκώς η κανονιστική πράξη είτε στο κείμενό της είτε στα λοιπά συνοδευτικά έγγραφα, με την παράθεση συγκεκριμένων ποσοτικών στοιχείων. Περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω.

Σύμφωνα με την παρ. 2 η κράτηση υπολογίζεται επί της συνολικής αξίας κάθε τιμολογίου πληρωμής προμηθευτή, προ φόρων και κρατήσεων.

Σύμφωνα με την παρ.3 υπόχρεος για την παρακράτηση και απόδοση της κράτησης είναι ο φορέας που πραγματοποιεί την πληρωμή, ωστόσο, σύμφωνα με το άρ. 5 παρ. 1 περ. β του ν. 4865/2021, όπως ισχύει, η παρακράτηση διενεργείται από την αναθέτουσα αρχή. Στο σημείο αυτό φέρεται ότι το υπό εξέταση σχέδιο διαφοροποιείται από τη νομοθετική διάταξη. Ακόμη δε και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι αφορά σε ρύθμιση κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας βάσει της εξουσιοδοτικής διάταξης, δεν προκύπτει σε ποιες περιπτώσεις θα πραγματοποιείται «υποκατάσταση» της αναθέτουσας αρχής. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται και από τη Σημείωση του Παραρτήματος Ι του υποβληθέντος σχεδίου, στην οποία ορίζεται ότι «Σημείωση: Η δήλωση αυτή υποβάλλεται από τους υπόχρεους προς παρακράτηση και απόδοση φορείς κατά περίπτωση, της κράτησης υπέρ Ε.Κ.Α.Π.Υ. Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που ο υπόχρεος αυτός είναι διαφορετικός από την αναθέτουσα αρχή / αναθέτοντα φορέα, η δήλωση υποβάλλεται από τον φορέα που έχει πραγματοποιήσει την παρακράτηση και απόδοση». Κατόπιν, δε αιτήματος της Επιτροπής ο αιτών φορέας διευκρίνισε ότι «στ) Υπόχρεος παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης είναι ο φορέας (φορείς άρθρου 7 του ν.4865/21) που συμβάλλεται με τη σύμβαση, είτε αυτή έχει προκύψει από διαδικασία που διενεργεί ο φορέας είτε από διαδικασία που εποπτεύει η ΕΚΑΠΥ». Επομένως, όπως προαναφέρθηκε, απαιτείται σχετική διευκρίνιση στο σχέδιο της ΚΥΑ.

Σχετικά με τη συμπλήρωση της κράτησης στα οικεία παραστατικά

Σύμφωνα με την παρ. 4 το ποσό της κράτησης που περιλαμβάνεται στην κατάσταση πληρωμής της δαπάνης αναγράφεται στο χρηματικό ένταλμα πληρωμής ή σε οποιονδήποτε άλλο τίτλο πληρωμής εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο και στη συνέχεια εξοφλείται όπως ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία και αποδίδεται σε τραπεζικό λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ. Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται ότι με την ΚΥΑ 52445 ΕΞ2023/4.4.2023 (Β' 2385/12.4.2023) «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Υποδομών & Μεταφορών και Επικρατείας²⁰, ρυθμίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος της υποχρεωτικής χρήσης ηλεκτρονικών τιμολογίων τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και για τους οικονομικούς φορείς²¹.

²⁰ Με τα άρθρα 158-160 του ν. 4972/2022 (Α' 181) τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του δεύτερου Τμήματος (άρθρα 148-154) του ν.4601/2019 (Α' 44) που αφορά στην εναρμόνιση του εθνικού πλαισίου με την οδηγία 2014/55/ΕΕ σχετικά με την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων (Η.Τ.) στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις: α) επεκτείνεται η υποχρέωση των αναθετουσών αρχών και αναθετότων φορέων να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται Η.Τ. που εκδίδονται στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων των ν. 4412/2016, 4413/2016 και 3978/2011, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας, β) εισάγεται η υποχρέωση των οικονομικών φορέων να υποβάλλουν Η.Τ. στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων των ν.4412/2016, 4413/2016 και 3978/2011 και γ) επεκτείνεται η υποχρέωση για υποβολή Η.Τ. από τους οικονομικούς φορείς και αποδοχή αυτών από τις/τους αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς και στην περίπτωση δαπανών που δεν εκτελούνται βάσει του προαναφερόμενου νομοθετικού πλαισίου.

²¹ Βλ. επίσης Εγκύκλιο ΥΠΟΙΚ 19/05/2023 Α.Π.:οικ.78366ΕΞ2023 του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με θέμα: «Κοινοποίηση διατάξεων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» (ΑΔΑ:6ΑΒΡΗ-Ι08) σχετικά με τον χρόνο έναρξης : παρ. Γ β): Θα πρέπει να επισημανθεί ότι στο πρώτο στάδιο εφαρμογής της υποχρεωτικότητας αποδοχής ΗΤ από τις αναθέτουσες αρχές και υποβολής ΗΤ, που άρχεται μετά την 12η.9.2023 (άρθρο 1, παρ. 2^α της Κ.Υ.Α.), εντάσσονται οι συμβάσεις οι οποίες όχι μόνο συνάπτονται αλλά και εκτελούνται από τους συγκεκριμένους φορείς. Αντίθετα, στα επόμενα 2 στάδια της

Συνεπώς, οι οικονομικοί φορείς που συνάπτουν συμβάσεις με την ΕΚΑΠΥ, τις Υγειονομικές περιφέρειες, τα Νοσοκομεία και τους λοιπούς φορείς του άρθρου 7 του ν. 4865/2021), υπάγονται στην υποχρεωτικότητα της ηλεκτρονικής τιμολόγησης για συμβάσεις οι διαδικασίες σύναψης των οποίων εκκινούν μετά την αναφερόμενη δήλη ημερομηνία, αναλόγως του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης.

Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να ληφθεί υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τα πεδία του εθνικού μορφότυπου του ηλεκτρονικού τιμολογίου που αφορούν στις κρατήσεις υπέρ τρίτων, τα οποία συμπληρώνονται από τους οικονομικούς φορείς και ακολούθως να δοθούν οι κατάλληλες οδηγίες για τη συμπλήρωσή τους.

- Ως προς το άρθρο 7 Έναρξη ισχύος

Με το άρθρο 7 ορίζεται ότι η απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταλαμβάνει τις συμβάσεις που θα υπογραφούν μετά την έναρξη ισχύος της. Ωστόσο, από τη διάταξη αυτή, όπως επανυποβλήθηκε με το αρ. πρωτ. 7360/2023 έγγραφο του αιτούντος (αρ. πρωτ. εισ. Αρχής 5367/19.12.2023), δεν προκύπτει με σαφήνεια ποιες συμβάσεις καταλαμβάνει και συγκεκριμένα εάν καταλαμβάνει συμβάσεις των οποίων η διαδικασία ανάθεσης εκκίνησε σε προγενέστερο της έναρξης ισχύος της ΚΥΑ χρόνο, τούτο δε καθόσον, παγίως, χάριν της ασφάλειας δικαίου, κρίσιμος χρόνος για τη διαμόρφωση του νομικού πλαισίου διενέργειας της διαγωνιστικής διαδικασίας, είναι η ημερομηνία δημοσίευσης της οικείας διακήρυξης (βλ. ενδεικτικά (ΣτΕ 1904/2020, 48/2021, ΔεφΑΘ 329/2019, ΣτΕ 111/2003 ΕΑ ΣτΕ 800/2008)²². Επομένως, τυχόν νομοθετικές ή κανονιστικές μεταβολές που εμφιλοχωρούν, ενώ ήδη εξελίσσονται διαδικασίες ανάθεσης, δεν επηρεάζουν τις διαδικασίες αυτές, εκτός εάν έχουν, ρητώς, αναδρομική ισχύ (πρβλ. ΕΑ 237/2021 σκ.12 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρ. 102 παρ. 1 του ν. 5034/2023, με την οποία τροποποιήθηκε η περ. β) της παρ. 1 του άρ. 5 του ν. 4865/2021, ορίζεται ρητώς ότι η κράτηση αφορά στους κεντρικούς διαγωνισμούς που έχουν διενεργηθεί από την ΕΚΑΠΥ ή από τις Υγειονομικές Περιφέρειες για λογαριασμό της ΕΚΑΠΥ. Όμοια διατύπωση περιλαμβάνει και η παρ. 1 του άρθρου 2 του υποβληθέντος σχεδίου ΚΥΑ. Επίσης, σύμφωνα με το άρ. 134 του ν. 5034/2023, ορίζεται ομοίως ρητώς ότι ο χρόνος έναρξης ισχύος της διάταξης που θεσπίζει την κράτηση, είναι η 1^η .1.2023²³. Επομένως, η διάταξη έχει αναδρομική ισχύ.

Περαιτέρω, βάσει του τεκμηρίου νομιμότητας της αναδρομικότητας της νομοθετικής διάταξης για την επιβολή της σχετικής κράτησης σε διαδικασίες που έχουν διενεργηθεί²⁵, διευκρινίστηκε σχετικά από το αιτούν ότι «καταλαμβάνει το σύνολο των διαδικασιών ανάθεσης που εκκίνησαν μετά την έναρξη

εφαρμογής (άρθρο 1, παρ.2β και γ της κ.υ.α.), εντάσσονται οι συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται ή/και εκτελούνται από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς της Κεντρικής Διοίκησης και λοιπών φορέων πλην Κεντρικής Διοίκησης, εκτός των συμβάσεων για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση υποβολής ΗΤ βάσει της περ.2^α του άρθρου 1 της υπόψη Κ.Υ.Α.. από τους οικονομικούς φορείς.

²² Βλ. και άρ. 61 και 120 του ν. 4412/2016, ως προς τον χρόνο έναρξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και άρ. 105 του ίδιου νόμου, όπου η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης της παρ. 4 του άρ. 105 στον ανάδοχο, τα οποία αντιτίθενται στη διάταξη του άρ. 102 του ν. 5035/2021.

²³ Βλ. άρ. 134 παρ. 2 του ν. 5034/2023, όπου ο νόμος δημοσιεύτηκε στις 18.03.2023.

²⁵ Ο προσδιορισμός του εφαρμοστέου δικαίου με αναφορά στην ημερομηνία σύναψης της σύμβασης αντιβαίνει στην αρχή της ασφάλειας δικαίου (βλ. Απόφαση C-138/08, Hochtief και Linde-Kca-Dresden, σκέψη 29 και ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ Niilo JÄÄSKINEN της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, Υπόθεση C-324/14, PARTNER Apelski Dariusz)

εφαρμογής του ν. 4865/2021 καθώς η επιβολή της κράτησης θεσπίστηκε με το ν. 4865/2021, κατόπιν της τροποποίησής του με το άρθρο 102 παρ.1 Ν. 5034/2023 (Α' 69)». Ωστόσο, ρητώς η έναρξη εφαρμογής του άρ. 102 ανατρέχει στην 1^η.01.2023 και όχι στον χρόνο δημοσίευσης του ν. 4865/2021. Άλλωστε, όπως ήδη προαναφέρθηκε, η διάταξη του άρ. 102 μεταβάλλει ουσιωδώς τόσο τη φύση του πόρου, από τέλος σε κράτηση, όσο και τον φορέα που την επιβαρύνεται (πλέον οι ανάδοχοι οικονομικοί φορείς, αντί των ληπτών). Από τα προεκτεθέντα (χρήση παρελθοντικού χρόνου και ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης σε χρόνο προγενέστερο της δημοσίευσης του ν. 5034/2023), εκτιμώμενα υπό το φως των αρχών που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο εν λόγω πόρος διαφοροποιείται ουσιωδώς από τον προβλεπόμενο στον ν. 4865/21, όπως αρχικά δημοσιεύτηκε, συνάγεται ότι στην ΚΥΑ εμπίπτουν οι διαδικασίες που έχουν εκκινήσει από την 1^η.01.2023 και εφεξής, σχετικός δε όρος συστήνεται να περιληφθεί ρητώς στο κείμενο αυτής.

Σχετικά με τις διευκρινίσεις του αιτούντος ότι με «την κατ' εξουσιοδότηση κ.υ.α. ρυθμίζονται διαδικαστικά θέματα της ήδη θεσμοθετημένης κράτησης», επισημαίνεται ότι ο καθορισμός τους ύψους του ποσοστού της κράτησης δεν αποτελεί απλό διαδικαστικό θέμα (βλ. κατ' αναλογία ΔΕΦΘΕΣ 110/2021 σκ.8). Επαναλαμβάνεται δε ότι πρόκειται για περίπτωση καθορισμού ποσοστού κράτησης επί δημοσίων συμβάσεων με ΚΥΑ και όχι με νόμο, σε αντίθεση με τις κρατήσεις υπέρ ΕΑΔΗΣΥ και ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ (η τελευταία μάλιστα έχει ανασταλεί, κατά τα προαναφερόμενα, παρότι ήταν ρητώς καθορισμένη ως προς το ποσοστό της, έως την έκδοση της εφαρμοστικής ΚΥΑ).

Περαιτέρω, το ποσοστό της κράτησης (1%) υπερβαίνει, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, κάθε δυνατή προβλεψιμότητα, καθόσον μολονότι ενόψει του άρ. 102 παρ.1 του ν. 5035/2023, ήταν γνωστή η εν γένει επιβολή κράτησης σε βάρος των προμηθευτών, ο μέσος επιμελής υποψήφιος προσφέρων, έχοντας υπόψη το ύψος του προϋφιστάμενου τέλους (0,5%) ή και της ομοίου ύψους επιχορήγησης της ΕΚΑΠΥ (0,5%) για έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ ή το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δεν ήταν σε θέση να προβλέψει, ελλείψει επαρκών στοιχείων, ότι η επιβάρυνσή του θα ανερχόταν σε διπλάσιο ποσοστό (βλ., απόφαση Irish Farmers Association κ.λπ., σκέψη 25). Επίσης, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η παρ. 8 του άρ. 138 του ν. 4412/2016²⁶, καθόσον η εν λόγω διάταξη αφορά σε συμβάσεις δημοσίων έργων και όχι προμηθειών ή υπηρεσιών, όπως εν προκειμένω.

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα και με την πάγια θέση της Αρχής²⁷, δεν είναι ορθό να ανατρέπονται δικαιώματα ή και νομικές καταστάσεις, στις οποίες οι οικονομικοί φορείς στήριξαν τη στάση τους, τις αποφάσεις και τελικώς τις επιλογές τους.

---

²⁶ 8. Οι φόροι, τέλη, δασμοί, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις βαρύνουν τον ανάδοχο, όπως ισχύουν κατά τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους. Κατ' εξαίρεση, φόροι του Δημοσίου, λοιπά τέλη που βαρύνουν άμεσα το εργολαβικό αντάλλαγμα, βαρύνουν τον ανάδοχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Μεταγενέστερες αυξομειώσεις αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα. Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για τον φόρο εισοδήματος ή τις παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού.

²⁷ Βλ. ό.π. υποσημ. 12, υπ' αριθμ. 2184/22.04.2020_Διευκρινιστικό Έγγραφο της Αρχής για την κράτηση υπέρ ΠΟΜΗΤΕΔΥ_ΜΗΤΕ (ΑΔΑ: 6ΤΛΘΟΞΤΒ-ΝΓΚ).

Σχετικά με τον όρο ότι η κράτηση καταλαμβάνει συμβάσεις «που θα υπογραφούν» μετά την έναρξη ισχύος της, λόγω χρήσης μελλοντικού χρόνου, φέρεται ότι αφορά σε συμβάσεις που δεν έχουν ακόμη υπογραφεί. Προτείνεται δε, σε αρμονία με το άρ. 105 παρ. 5 του ν. 4412/2016, να αναγραφεί σε «συμβάσεις που θα συναφθούν».

Συμπερασματικά, λαμβάνοντας υπόψη και τον διαδραμόντα χρόνο από την έκδοση της νομοθετικής ρύθμισης, προτείνεται η επανεξέταση της αναδρομικής εφαρμογής της διάταξης και η υιοθέτηση ρύθμισης, με την οποία να προβλέπεται ρητώς ότι η κράτηση καταλαμβάνει δημόσιες συμβάσεις και συμφωνίες-πλαίσια η διαδικασία σύναψης των οποίων εκκινεί, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 120 του ν. 4412/2016, μετά τη δημοσίευση της ΚΥΑ.

Υπενθυμίζεται, ότι η πρόβλεψη της κράτησης υπέρ ΕΚΑΠΥ πρέπει να περιλαμβάνεται ρητώς στα έγγραφα της σύμβασης με σχετική παραπομπή στην υπό εξέταση ΚΥΑ, οδηγία που είναι σκόπιμο να συμπεριληφθεί σε αυτήν και ως γενική κατεύθυνση.

Τέλος, σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, κυρίως αναφορικά με τα ζητήματα της διαδικασίας παρακράτησης, απόδοσης, συμψηφισμού της κράτησης και επιβολής χαρτοσήμου, καθώς και ηλεκτρονικής τιμολόγησης (άρθρα 3 -6 του σχεδίου ΚΥΑ), τελούν υπό την επιφύλαξη εφαρμογής των υποχρεωτικών οδηγιών και εγκυκλίων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή, ασκούσα την κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 αρμοδιότητά της, εκδίδει την παρούσα σύμφωνη Γνώμη επί σχεδίου Κοινής Υπουργικής Απόφασης, με αντικείμενο τον «Καθορισμό του ύψους, του τρόπου υπολογισμού, της διαδικασίας παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης υπέρ ΕΚΑΠΥ καθώς και των λοιπών σχετικών λεπτομερειών εφαρμογής της περ. β' της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 4865/2021 (Α' 238)», σύμφωνα με τις προπαρατιθέμενες επισημάνσεις, υποδείξεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις.

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2024

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου